

מסורת הש"ס

א (אבותות לר. צ"ק ע"א, **ב** [קדושין טו:], **ג** [לקמן קמ. יומא סו: קדושין ט:], **ד** [ויקרא כג:], **ה** [זע"ע מוס' פסחים כא: ד"ה ליכתוב], **ו** [ושעין מוס' תמורה ד: ד"ה רבא וגו'], **ז** [ושעין מוס' כתובות לד. ד"ה אמר קרא ומוס' כ"ק ע"א. ד"ה מה קודש וכו' כתבו מירון נכון], **ח** [עין מהר"ם המשך דברי המוס', **ט**] [ג"ל ק"ו], **י** [עמ"ש רש"י קדושין ט: ד"ה רבא אמר וכו' וקרא דלמך לעיל וכו' אסמכתא בעלמא היא עב"ל],

הגהות הב"ח

א [תוס' ד"ה כל וכו' וי"ל מדרשר: **ב**] ד"ה מוס' וכו' וי"ל דלא שייך לאסור מל:

הגהות מהר"י

לנדא

א [תור"ה כל שתיעבתי לך וכו' ואי"ת כורס און כסור ליתסר. נכתב על הגליון ע"י פרש"י בחומש פרשת ראה בפקוק לא תאכל כל תועבה ובמורמי שם ועיי' במס' בכורות דף לה ע"א בתד"ה ומי קניט ר"ה:]

הגהות מהר"ב רנשבורג

א [תור"ה מורש וכו' ולגבי מנא לן. י"ב עיין מור דף ל"ה ע"א רש"י בד"ה מן הכנסים וכו' ומוס' שם ד"ה רבא אמר וכו' ודו"ק: **ב**] בא"ד ואי"ת ובסמוך פריך וכו' כ"ל:]

מעשה שבת. כגון המצבל בשבת ליחסרו באכילה לכל ישראל דהא

הזהרתך למעבו ולהתרחק ממנו ואנן תנן במזיד לא יאכל הוא משום קנס אבל אחרים אוכלין בפ"ק [לעיל טו.]: **ליספרו**. הזרעים והדישה

דהא הרחקתך מהם כל הנך דקאמר ליחסרו באכילה ובהנאה קאמר **ליתסרו: הני לא כ"ש**. אבל בצשר בחלב לא אמרינן האי ק"ו דהא כתיב לא תאכל כל שתיעבתי לך ומסתברא דליסורא דקרא עליה קאמר דהא אכיל תועבה גופה אבל האי לא אכיל החרשה עצמה אלא הבא ממנה והחוסס והדש נמי לאו חסימה גופה קאכיל אלא מעשה הבא על ידה וילפינן משבת דאין הבא מכחה קדש:

כלאי זרעים. הן עצמן תועבה וליתסרו: **כלאים**. אסרי לגבוה דמניא שור או כשז או עז^(א) פרט לכלאים בגמרא דהשקוט [לעיל לח:]: **אזוס ואס בנו**. אינו אלא מחוסר זמן שהיוס אסור ומחר מותר: **שילוח הקן ליספר**. כגון נטל את האס מעל הצנים וצא לפנינו ומייבטוהו לשלח דמתנן לקמן (דף קמא). משלח ואינו לוקה תאסר לאכילה עולמית דהא נעצדה זה עצירה: **לא אמרה טורה שלח לתקלה**. דהשקוט [לעיל כח:]: **אזוס ואס בנו** לא תקח האס והדר שלח תשלח דאס לקחת אותה חוזר ושלחה ואס היתה אסורה לא היה אומר לך שלמנה ויכשלו זה בני אדם והי"ה דמניא למימר נמי בכל הני מה שבת דחמיירא כו' ומיניה מידי דמשכח פירוקא מגופיה לא יליף מאחרניי לישא אחרניא שילוח הקן ליתסר כל שילוח הקן ליתסר האס לעולם ואפילו שלחה דהא כל שתיעבתי לך הרי הוא לך לעולם בצל תאכל והרי אסרתיה לך באותה שעה וזה נראה לי עיקר דהא לא קאמר רב אשי דכל דבר שנעצדה צו עצירה ומתחלה הוא מותר אסור דאס כן המורש צבור וחמור והמרביע כלאים והחוסס יאסרו בזהמות ואנן לא פרכינן מניייהו מידי אלא מן היוצא מהן: **שהוא כזה**. שאסור באכילה כזה: כעורה

פי' מעוך וכמות ונתוק וכרות אבל אתה מקריב קדשים שנעצדה בהן עצירה ואי"ת הזרעים והדישה ליחסרו דמקרא דאלה על כרחך לך מייסתר לגבוה אלא בעלי חיים דאי כל מילי אי"כ כל מעשה שבת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שייך **א** מכל שתיעבתי לך הזרעים והדישה דלא תחסוס אסור משום בזהמה וכן לא תחרוש ולא משום חרישה וזריעה דאפילו בלאו חרישה אסור להנהיג צבור וחמור **ב** ואי"ת ובסמוך בסוגיין פריך שילוח הקן ליתסר תיפוק ליה דאף לגבוה שרי מהאי קרא דאלה וי"ל דקרא דאלה בזהמה כתיב ולא בעופות ועוף מזהמה לא אחי משום דאין גדלות וקטנות פוסל בזהמה כמו בתורים ובני יונה **א** ואי"ת למה לי קרא דאלה הא מדאינטריך קרא בפרק כל האסורין (תמורה כח:): מן הבהמה להוציא הרובע והנרבע מכלל דשאר קדשים שנעצדה בהן עצירה לא אסירי מכל שתיעבמי וכו' תימא דלא אחא מן הבהמה אלא לאשמעינן מכלל דלהדיוט שרי ולא מיתסר מכל שתיעבמי מ"מ גילף חורש צבור וחמור וחוסס פי פרה בק"ו מרובע וגרבע דבמייתה ושרי להדיוט וי"ל דאי לאו אלה הוה אסרינן להו מדכתיב מן הבקר כי היכי דממעטינן מיניה נעצד ואי"ת ספרים דגרסי ומה שבת דחמיירא אמרת היא קדש ואין מעשיה קדש הני לא כל שכן וכן גרים בקוונטרס ופי' דבצשר וחלב לא אמרינן האי **א** קושרא דמסתברא דכל שתיעבמי עליה רמינן דקא אכיל תועבה גופה אבל האי לא אכיל החרשה עצמה וכן חוסס לאו חסימה גופה קאכיל אלא הבא על ידה ממנה וילפינן משבת דאין הבא מכחה קודש וקשה דלמה לא יחשב צישול של שבת תועבה גופה כמו צישול של צשר בחלב וגראה דהיינו טעמא משום דבצשר בחלב הצישול ניכר אבל מעשה שבת אין ניכר שנעשה בשבת ואותו ואת בנו ושילוח הקן דפריך ליה מניייהו ז"ל דניכר בהם האיסור יותר ממה שניכר בחורש צבור וחמור וחוסס פי פרה ודש זה: **פן** תקדש **פן** תוקד **אש**. ואי"ת והא אינטריך לאשמועינן דמזותו בשריפה הא כלאי זרעים אין מזותן בשריפה אבל בהנאה אסירי וי"ל דבלאו הכי פריך שפיר אי"ג ליכתוב פן תשרף ומדכתיב תקדש משמע דאתא לאסור הנאה כקדש: **בכלאי זרעים באבי"ה אסירי בהנאה שרו**. ואי"ת לקמן (דף קטו.) גבי מעביר עיץ דלא מיתסר כי אס בזהסיף מאתים אבל לא הוסיף שרי באכילה מדכתיב תרי קראי המלאה והזרע נימא הי"מ בהנאה אבל באכילה אסירי מכל שתיעבמי לך כדבעי למימר הכא וי"ל דמאחר דאשכחן כלאי זרעים דשרו באכילה דאיתקוש לבהמה וכלאי הכרס אסורין אס כן סברא הוא בלא הוסיף כיון דלא מיתסר לגמרי כשאר כל כלאי הכרס יש לו להתיר אף באכילה כמו בכלאי זרעים: **מדאסר רחמנא בכלאים לגבוה מבכל דלהדיוט שרי**. ואי"ת ודלמא אינטריך קרא להקדישה ואח"כ הרציעה כלאים כדאמר פרק כל האסורים (תמורה כט.) גבי טרפה דאינטריך לאסור לגבוה היכא דהקדישה ואח"כ נטרפה וי"ל דמ"מ הכא אי אמינן למיסר של הדיוט מכל שתיעבמי לך כ"ש דלגבוה אסירא מכל שתיעבמי לך אע"ג דהוקדש תחלה וכן וי"ל גבי אותו ואת בנו בסמוך אי נמי מדגלי לך בטרפה שאין חילוק הי"ה בכלאים ומחוסר זמן: **מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה**. דכתיב ומיוס השמיני והלאה ירצה דאמר לעיל בפרק אותו ואת בנו (דף פא.) נתקו הכתוב ללאו דאותו ואת בנו לעשה: **לא אמרה תורה שאל תתקאה**. תימה דשרינן הכא מהא סברא בלא שום קרא ובסוף פרק שני דקדושין (דף לו.) גבי כפרי מאורע דריש כל כפור טהורה תאכלנו לרבות המשולחם וזאת אשר לא תאכלנו לרבות השחוטה ופריך ואיפוך אנא ומשני רבא לא אמרה תורה שלח לתקלה והשתא למה לן קרא **ו** דכל כפור טהורה תאכלנו להתיר דהכא שרינן מהאי טעמא שילוח הקן וי"ל דהתם כיוון דכתיב לא תאכלנו לאסור האחת הוה אמינא דאיך נמי אסירא משום דאתקוש כפרים אהדדי ולא הוה שרינן מטעם דלא אמרה תורה שלח לתקלה אי לאו דאיכא עדיין יתורא דכל כפור טהורה תאכלנו ולא דמי לכל שתיעבמי לך דהכא דלא כתיב בזהדיא אשלוח הקן ומהך סברא איכא לאוקומי במילי אחרניי:

שאיין ת"פ מבושלא. לית ליה לר"ל הנך דרשות דדרשינן בסוף פרק כל שעה (פסחים דף עא.) מיניה כלאו ואח"כ בשלו או לשאר משקים כו':

כל הבשר פרק שמיני חולין

אלתחת וצוצחים בפ"צ (דף כד.)

דפליגי תנאי גבי ולקח הכהן מדם החטאת באכזבו ונתן דאיכא דמוקי אכזב

אשלפניו אולקח ולא

אנתינה של אחריו ואיכא דמוקי לה אנתינה של אחריו ולא

אלקיהה דלפניו ואיכא דמוקי לה אחרוייהו היינו טעמא דפשטיה דקרא

משמע טפי אלקיהה דלקמיה ואשכחן

בדוכתא אחרניא ולקחת מדם הפר

ונתת על קרנות המזבח באכזבך

דהוי אכזב אנתינה והשתא פליגי

דחד מוקי אלקיהה כמשמעומיה דקרא

וחד מוקי לה אנתינה דיליף סמוס מן

המפורש ולא בעי נמי לאוקומי

אלקיהה דלא שייך לקיהה אאכזב אלא

בדעבד אחון לשפת המזרק והך דמוקי

אחרוייהו אלקיהה משום משמעומא

ואנתינה דיליף נמי מן המפורש **א** וזריך

עיון כל היכא דאמר מקרא נדרש לפניו

ולאחריו אס וכול ליישז שלא יקשה

למה ידרשנו לפניו ולאחריו יותר

מאותם שאין להם הכרע: (לעיל)

כל שתיעבתי לך הרי הוא בבשר

תאכל. ואי"ת היאך אנו אוכלין

אילים אפילו סירכין עוצד כוכבים מ"ש

מבשר בחלב וי"ל מדאסר רחמנא

מעוך וכמות לגבוה מכלל דלהדיוט

שרי ואיזו"ת כורס אחן ככור ליתסר

אפילו זרמו עוצד כוכבים וי"ל

א דשרי רחמנא קדשים שהוממו כזבי

ואיל אי"כ אינו דבר מתועב^א:

היא קדש ואין מעשיה קדש. ואי"ת

ואימא לנשערי בהנאה אבל

באכילה אסירי כדפריך בסמוך גבי

זרעים וי"ל דהיתר הנאה נפקא לן

מלכס כדאמר במרובה (צ"ק דף עא.)

ובאלו נערות (כתובות לד.) אפילו לרבי

יוחנן הסנדלר דאוסר במצבל בשבת וקא"ת תימא לרבי יוחנן למה ליה

למימר מקדש דמעשה שבת אסירי תיפוק ליה מכל שתיעבמי והיתר

הנאה מלכס^א: **חןרש** בשור וחמור וחוסם פי פרה ודש בה

ליחסרו. פי' השור והחמור ויש ספרים דגרסי השמא לגבוה שרו

להדיוט מבצעי **א** ולגבוה מנא לן דשרו דכתיב (ויקרא כג) ומיד בן נכר

לא תקריבו את לחם אלהיכם מכל אלה מכל אלה אי אתה מקריב

לך וכו' וי"ל דהא חזקא דאלה על כרחך לך

מיסתר לגבוה אלא בעלי חיים דאי כל מילי אי"כ כל מעשה שבת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שייך **א** מכל שתיעבתי לך הזרעים והדישה דלא תחסוס אסור משום בזהמה וכן לא תחרוש ולא משום חרישה וזריעה דאפילו בלאו חרישה אסור להנהיג צבור וחמור **ב** ואי"ת ובסמוך בסוגיין פריך שילוח הקן ליתסר תיפוק ליה דאף לגבוה שרי מהאי קרא דאלה וי"ל דקרא דאלה בזהמה כתיב ולא בעופות ועוף מזהמה לא אחי משום דאין גדלות וקטנות פוסל בזהמה כמו בתורים ובני יונה **א** ואי"ת למה לי קרא דאלה הא מדאינטריך קרא בפרק כל האסורין (תמורה כח:): מן הבהמה להוציא הרובע והנרבע מכלל דשאר קדשים שנעצדה בהן עצירה לא אסירי מכל שתיעבמי וכו' תימא דלא אחא מן הבהמה אלא לאשמעינן מכלל דלהדיוט שרי ולא מיתסר מכל שתיעבמי מ"מ גילף חורש צבור וחמור וחוסס פי פרה בק"ו מרובע וגרבע דבמייתה ושרי להדיוט וי"ל דאי לאו אלה הוה אסרינן להו מדכתיב מן הבקר כי היכי דממעטינן מיניה נעצד ואי"ת ספרים דגרסי ומה שבת דחמיירא אמרת היא קדש ואין מעשיה קדש הני לא כל שכן וכן גרים בקוונטרס ופי' דבצשר וחלב לא אמרינן האי **א** קושרא דמסתברא דכל שתיעבמי עליה רמינן דקא אכיל תועבה גופה אבל האי לא אכיל החרשה עצמה וכן חוסס לאו חסימה גופה קאכיל אלא הבא על ידה ממנה וילפינן משבת דאין הבא מכחה קודש וקשה דלמה לא יחשב צישול של שבת תועבה גופה כמו צישול של צשר בחלב וגראה דהיינו טעמא משום דבצשר בחלב הצישול ניכר אבל מעשה שבת אין ניכר שנעשה בשבת ואותו ואת בנו ושילוח הקן דפריך ליה מניייהו ז"ל דניכר בהם האיסור יותר ממה שניכר בחורש צבור וחמור וחוסס פי פרה ודש זה: **פן** תקדש **פן** תוקד **אש**. ואי"ת והא אינטריך לאשמועינן דמזותו בשריפה הא כלאי זרעים אין מזותן בשריפה אבל בהנאה אסירי וי"ל דבלאו הכי פריך שפיר אי"ג ליכתוב פן תשרף ומדכתיב תקדש משמע דאתא לאסור הנאה כקדש: **בכלאי זרעים באבי"ה אסירי בהנאה שרו**. ואי"ת לקמן (דף קטו.) גבי מעביר עיץ דלא מיתסר כי אס בזהסיף מאתים אבל לא הוסיף שרי באכילה מדכתיב תרי קראי המלאה והזרע נימא הי"מ בהנאה אבל באכילה אסירי מכל שתיעבמי לך כדבעי למימר הכא וי"ל דמאחר דאשכחן כלאי זרעים דשרו באכילה דאיתקוש לבהמה וכלאי הכרס אסורין אס כן סברא הוא בלא הוסיף כיון דלא מיתסר לגמרי כשאר כל כלאי הכרס יש לו להתיר אף באכילה כמו בכלאי זרעים: **מדאסר רחמנא בכלאים לגבוה מבכל דלהדיוט שרי**. ואי"ת ודלמא אינטריך קרא להקדישה ואח"כ הרציעה כלאים כדאמר פרק כל האסורים (תמורה כט.) גבי טרפה דאינטריך לאסור לגבוה היכא דהקדישה ואח"כ נטרפה וי"ל דמ"מ הכא אי אמינן למיסר של הדיוט מכל שתיעבמי לך כ"ש דלגבוה אסירא מכל שתיעבמי לך אע"ג דהוקדש תחלה וכן וי"ל גבי אותו ואת בנו בסמוך אי נמי מדגלי לך בטרפה שאין חילוק הי"ה בכלאים ומחוסר זמן: **מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה**. דכתיב ומיוס השמיני והלאה ירצה דאמר לעיל בפרק אותו ואת בנו (דף פא.) נתקו הכתוב ללאו דאותו ואת בנו לעשה: **לא אמרה תורה שאל תתקאה**. תימה דשרינן הכא מהא סברא בלא שום קרא ובסוף פרק שני דקדושין (דף לו.) גבי כפרי מאורע דריש כל כפור טהורה תאכלנו לרבות המשולחם וזאת אשר לא תאכלנו לרבות השחוטה ופריך ואיפוך אנא ומשני רבא לא אמרה תורה שלח לתקלה והשתא למה לן קרא **ו** דכל כפור טהורה תאכלנו להתיר דהכא שרינן מהאי טעמא שילוח הקן וי"ל דהתם כיוון דכתיב לא תאכלנו לאסור האחת הוה אמינא דאיך נמי אסירא משום דאתקוש כפרים אהדדי ולא הוה שרינן מטעם דלא אמרה תורה שלח לתקלה אי לאו דאיכא עדיין יתורא דכל כפור טהורה תאכלנו ולא דמי לכל שתיעבמי לך דהכא דלא כתיב בזהדיא אשלוח הקן ומהך סברא איכא לאוקומי במילי אחרניי:

שאיין ת"פ מבושלא. לית ליה לר"ל הנך דרשות דדרשינן בסוף פרק כל שעה (פסחים דף עא.) מיניה כלאו ואח"כ בשלו או לשאר משקים כו':

קטו.

תורה אור השלם

1. ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחללי'ה מות יומת כי כל זעזעה בה מלאכה וְהָרְחֵק הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקְרֵב עֲמִיה: שמות לא יד

2. לא תזרע ברמק בלאים פן תקדש המלאה תזרע אשר תזרע ותבואת הזרם: דברים כב ט

3. את חקתי תשמרו בהמתך לא תרביע בלאים שוךך לא תזרע בלאים ובגד בלאים שעטנו לא יעלה עליך: ויקרא יט יט

4. אל תאכלו ממנו קא וְהָשֵׁל מִבֶּשֶׂל בָּמִים כִּי אִם צִלִּי אֶשׁ אֲשֶׁרֻשׁוּ עַל כָּרְעִיו וְעַל קִרְבּוֹ: שמות יב ט

שיטה מקובצת

אל כלאי זרעים ליחסרו. י"ב ע"י תוס' בכורות דף

נד ע"א:

רבינו גרשום

מדאסר רחמנא כלאים לגבוה. ודיכן אסר רחמנא שור או כשב פרט לכלאים: מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה. דכתיב מיום השמיני והלאה: